

ประกาศองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสมเด็จ
เรื่องประกาศใช้แผนปฏิบัติการการบริหารจัดการขยะมูลฝอยองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสมเด็จ
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕

ตามที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้เห็นชอบ Roadmap การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายและแผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหามลพิษในพื้นที่วิกฤตที่ต้องเร่งแก้ไขปัญหามลพิษขยะมูลฝอยไม่ถูกต้องและตกค้างสะสม และได้สั่งการให้ดำเนินการแก้ไขปัญหามลพิษขยะมูลฝอยทั้งในกรุงเทพมหานครส่วนกลางส่วนภูมิภาค และท้องถิ่นในทุกมิติประกอบด้วยที่ทิ้งขยะมูลฝอยการแยกขยะมูลฝอยการขนขยะมูลฝอยและโรงงานจัดขยะมูลฝอยเพื่อให้การขับเคลื่อน Roadmap การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสมเด็จจึงได้จัดทำแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสมเด็จขึ้นและประกาศใช้แผนปฏิบัติการดังกล่าวเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทางเพื่อลดปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นและผลักดันให้ประชาชนบริหารจัดการขยะมูลฝอยอย่างมีประสิทธิภาพและถูกต้องตามหลักวิชาการ

จึงประกาศมาให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๑๔ เดือน กันยายน พ.ศ.๒๕๖๕

(นายประทีป บุญสิงห์)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสมเด็จ

แผนปฏิบัติการขยะมูลฝอย องค์การบริหารส่วนตำบลศรีสมเด็จ

www.promptstore.com ID Line : @promptstore
TEL : 08-8755-0276

แผนปฏิบัติการขยะมูลฝอย

องค์การบริหารส่วนตำบลศรีสมเด็จ

ส่วนที่ 1 บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นทั่วประเทศมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในระยะเวลากว่า 10 ปีที่ผ่านมาโดยในปีพ.ศ. 2551 มีปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น 23.93 ล้านตันและมีอัตราการเกิดขยะมูลฝอย 1.03 กิโลกรัม/คน/วันในขณะที่ปีพ.ศ. 2558 มีปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นเพิ่มขึ้นเป็น 26.85 ล้านตันและมีอัตราการเกิดขยะมูลฝอย 1.13 กิโลกรัม/คน/วันซึ่งหากพิจารณาถึงกระบวนการจัดการขยะมูลฝอยแล้วพบว่าอัตราขยะมูลฝอยที่ถูกนำไปกำจัดอย่างถูกต้องมีอัตราเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยเท่านั้นและกระบวนการในการคัดแยกการจัดเก็บการรวบรวมและการเก็บขนยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอทำให้เกิดปัญหาขยะตกค้างซึ่งเกิดจากประชากรที่เพิ่มมากขึ้นการขาดจิตสำนึกของประชาชนการพัฒนาทางเศรษฐกิจสังคมรวมถึงการพัฒนาทางเทคโนโลยีและแนวโน้มการบริโภคของประชากรที่เพิ่มสูงขึ้นโดยวิกฤตปัญหาขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นนี้จำเป็นต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วนในคราวการประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2559

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. 2559 - 2564) ที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอและได้มอบหมายให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหารือร่วมกับกระทรวงมหาดไทยเพื่อจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศในระยะสั้น (พ.ศ. 2559 - 2560) และเร่งรัดการดำเนินงานตามแผน Road Map การจัดการขยะมูลฝอยและขยะอันตรายที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติได้มีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2557 ให้เป็นรูปธรรมโดยเร็วในการนี้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจึงได้หารือร่วมกับกระทรวงมหาดไทยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการ “ประเทศไทยไร้ขยะ” ตามแนวทาง “ประชารัฐ” ระยะ 1 ปี (พ.ศ. 2559 - 2560) ภายใต้แผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศพ.ศ. 2559 - 2564 และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 20 กันยายน 2559 เห็นชอบแผนปฏิบัติการ “ประเทศไทยไร้ขยะ” ตามแนวทาง “ประชารัฐ” ระยะ 1 ปี (พ.ศ. 2559 - 2560) ซึ่งแผนปฏิบัติการดังกล่าวเป็นแนวทางในการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการขยะในระยะสั้นของหน่วยงานภาครัฐภาคเอกชนและประชาชนโดยทั่วไปให้มีส่วนร่วมในการดำเนินการลดขยะที่ต้นทางเพื่อให้วางรากฐานการดำเนินการจัดการขยะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้เห็นชอบ Roadmap การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายและแผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหาในพื้นที่วิกฤตที่ต้องเร่งแก้ไขปัญหากำจัดขยะมูลฝอยไม่ถูกต้องและตกค้างสะสม และได้สั่งการให้ดำเนินการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยทั้งในกรุงเทพมหานครส่วนกลางส่วนภูมิภาคและท้องถิ่นในทุกมิติประกอบด้วยทั้งขยะมูลฝอยการแยกขยะมูลฝอยการขนขยะมูลฝอยโรงงานจัดขยะมูลฝอย ฯลฯ โดยทันทีโดยมีแนวทางปฏิบัติ 4 ขั้นตอนคือ 3

- 1) กำจัดขยะมูลฝอยตกค้างสะสมในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยในพื้นที่วิกฤติ (ขยะมูลฝอยเก่า)
 - 2) สร้างรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายที่เหมาะสม (ขยะมูลฝอยใหม่) เน้นการลดและคัดแยกขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทางจัดการขยะมูลฝอยแบบศูนย์รวมกำจัดโดยเทคโนโลยีแบบผสมผสานเน้นการแปรรูปเป็นพลังงานหรือทำให้เกิดประโยชน์สูงสุด
 - 3) วางระเบียบมาตรการการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายและ
 - 4) สร้างวินัยของคนในชาติมุ่งสู่การจัดการที่ยั่งยืนเน้นให้ความรู้ประชาชนและบังคับใช้กฎหมาย
- ทั้งนี้กรมควบคุมมลพิษโดยอธิบดีกรมควบคุมมลพิษได้มอบนโยบายการดำเนินงานตาม Roadmap ดังกล่าวดังนี้

- 1) ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้บริหารจัดการในภาพรวมของจังหวัด (Single Manager)
- 2) ห้ามเทกองแบบกลางแจ้ง (No More Open Dump)
- 3) ปรับปรุงพื้นที่ปิดสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกหลักวิชาการ
- 4) คัดแยกขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทาง (ขยะทั่วไปขยะอินทรีย์ขยะรีไซเคิลขยะอันตราย)
- 5) จัดการขยะมูลฝอยแบบรวมศูนย์เน้นการแปรรูปเป็นพลังงานหรือทำให้เกิดประโยชน์สูงสุด
- 6) สร้างระบบการจัดการของเสียอันตรายชุมชนและมูลฝอยติดเชื้อ
- 7) ส่งเสริมภาคเอกชนมาลงทุนหรือดำเนินงานระบบฯ
- 8) การสร้างวินัยคนในชาติมุ่งสู่การจัดการอย่างยั่งยืน
- 9) การจัดการที่ต้นทางเน้นการผลิตและการบริโภคอย่างยั่งยืน (SCP : Sustainable Consumption and Production)
- 10) มีแผนแม่บทการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายของประเทศ

เพื่อให้การขับเคลื่อน Roadmap การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ **องค์การบริหารส่วนตำบลศรีสมเด็จ**จึงได้จัดทำแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยองค์การบริหารส่วนตำบลสามเรือนขึ้นโดยให้ความสำคัญในการสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทางเพื่อลดปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นและผลักดันให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบริหารจัดการขยะมูลฝอยให้มีประสิทธิภาพและถูกต้องตามหลักวิชาการ

1.2 วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริหารจัดการขยะมูลฝอยให้มีประสิทธิภาพและถูกต้องตามหลักวิชาการตามอำนาจหน้าที่
- 2) เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทาง
- 3) เพื่อเป็นกรอบแนวทางให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน⁴

1.3 เป้าหมาย

องค์การบริหารส่วนตำบลศรีสมเด็จมีการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายอย่างมีประสิทธิภาพและถูกหลักวิชาการ

1.4 กรอบแนวคิด

การดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายองค์การบริหารส่วนตำบล ศรีสมเด็จยึดหลักความสอดคล้องกับแผนแม่บทที่เกี่ยวข้องดังนี้

1.4.1 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) มีกรอบแนวคิดการพัฒนาภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและขับเคลื่อนให้บังเกิดผลในทางปฏิบัติที่ชัดเจนในทุกภาคส่วนทุกระดับยึดแนวคิดการพัฒนาแบบบูรณาการเป็นองค์รวมที่มีคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนามีการเชื่อมโยงทุกมิติของการพัฒนาอย่างบูรณาการทั้งมิติตัวคนสังคมเศรษฐกิจสิ่งแวดล้อมและการเมืองเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้พร้อมเผชิญการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเพื่อให้การพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลและยั่งยืนโดยนาทุนของประเทศที่มีศักยภาพมาใช้ประโยชน์อย่างบูรณาการและเกื้อกูลกันพร้อมทั้งเสริมสร้างให้แข็งแกร่งเพื่อเป็นรากฐานการพัฒนาประเทศที่สำคัญในส่วนของการเสริมสร้างทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ความสำคัญกับการสร้างความมั่นคงด้านอาหารการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เป็นฐานการผลิตภาคเกษตรมุ่งสู่การเป็นเศรษฐกิจและสังคมคาร์บอนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมการเตรียมความพร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศและภัยพิบัติทางธรรมชาติรวมทั้งการสร้างภูมิคุ้มกันด้านการค้าจากเงื่อนไขด้านสิ่งแวดล้อมควบคู่ไปกับการเพิ่มบทบาทไทยในเวทีประชาคมโลกทั้งนี้ภายใต้การขับเคลื่อนและแปลงแผนพัฒนาฉบับที่ 11 ไปสู่การปฏิบัติในระดับต่างๆ ที่สอดคล้องกับสภาพภูมิสังคมและกระจายการพัฒนางสู่พื้นที่โดยยึดหลักการพัฒนาพื้นที่การกิจและการมีส่วนร่วม (Area-Function-Participation) ให้จังหวัดเป็นพื้นที่ดำเนินการขับเคลื่อนการพัฒนาและเป็นจุดเชื่อมโยงการพัฒนาจากระดับชุมชนสู่ประเทศและประเทศสู่ชุมชนใช้กลไกและเครื่องมือการพัฒนาของภาคีรัฐภาคประชาชนภาคธุรกิจเอกชนและสื่อมวลชนอย่างบูรณาการให้การขับเคลื่อนเกิดประสิทธิภาพด้วยกระบวนการสร้างเครือข่ายที่ตอบสนองต่อการแก้ปัญหาและการพัฒนาศักยภาพของพื้นที่

1.4.2 แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมพ.ศ.2555-2559 แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมพ.ศ.2555-2559 เป็นแผนระยะกลางที่มีความสอดคล้องกับทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการสร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อส่งผลให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อการพัฒนาในหลายมิติทั้งมิติด้านเศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อมโดยต้องพิจารณาบริบทการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างรอบด้านโดยเฉพาะบริบทของการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นจากแรงกดดันของกระแสแนวคิดและสถานการณ์ต่างๆทั้งภายในและภายนอกประเทศรวมถึงให้ความสำคัญต่อบทบาทที่เข้มแข็งขึ้นของภาคประชาชนสิทธิชุมชนและส่งเสริมการกระจายอำนาจและหน้าที่รับผิดชอบตามแนวทางของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550

1.4.3 แผนจัดการมลพิษพ.ศ.2555-2559 แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมภาคใต้พ.ศ.2555-2559 มีความเชื่อมโยงและสอดคล้องกับแผนจัดการมลพิษพ.ศ.2555-2559 ซึ่งเป็นแผนที่กำหนดกรอบและทิศทางในการจัดการมลพิษของประเทศไทยในระยะ 5 ปี (พ.ศ.2555-2559) ที่ทันต่อสถานการณ์เพื่อให้มีการป้องกันและแก้ไขปัญหาพิษอย่างมีประสิทธิภาพตลอดจนสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลกโดยมีกรอบแนวคิดของแผนดังนี้

- 1) ลดและควบคุมการระบายมลพิษอันเนื่องมาจากชุมชนเกษตรกรรมอุตสาหกรรมยานพาหนะและการคมนาคมขนส่งโดยให้มีการจัดการมลพิษตั้งแต่ต้นทางจนถึงปลายทางและให้ทุกภาคส่วนร่วมในการดำเนินการจัดการสิ่งแวดล้อมให้เป็นไปตามมาตรฐานหรือเกณฑ์ที่กำหนดรวมทั้งดำเนินการเปิดเผยและเข้าถึงข้อมูลแหล่งกำเนิดมลพิษและผลกระทบที่เกิดขึ้น
- 2) จัดการมลพิษในระบบพื้นที่ตามลำดับความสำคัญของปัญหา
- 3) สนับสนุนชุมชนท้องถิ่นในการดำเนินงานจัดการน้ำเสียขยะมูลฝอยมูลฝอยติดเชื้อและของเสียอันตรายชุมชนส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ประกอบการมีการจัดการขยะอันตรายและสารอันตรายอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ
- 4) ประยุกต์ใช้หลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่าย (Polluter Pays Principle : PPP) การสนับสนุนการผลิตและการบริการรวมทั้งการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้บริโภคของประชาชนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- 5) พัฒนาระบบการบริหารจัดการมลพิษให้เป็นเอกภาพทั้งทางด้านกฎหมายกฎระเบียบแผนและแนวทางปฏิบัติของแต่ละหน่วยงานโดยประสานความร่วมมือในการจัดการมลพิษทั้งภาครัฐภาคเอกชนผู้ประกอบการและประชาชน
- 6) ส่งเสริมให้ภาคประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาโดยรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและเข้าร่วมดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาพิษ

1.5 นิยามและความหมาย

มูลฝอย หมายความว่า เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า เศษวัตถุ ถุงพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร เถ้ามูลสัตว์ หรือซากสัตว์ รวมทั้งสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาดที่เลี้ยงสัตว์ หรือที่อื่น (พระราชบัญญัติการสาธารณสุข, 2535)

ขยะมูลฝอย (Solid waste) คือ เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า เศษวัตถุ ถุงพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร เถ้ามูลสัตว์ ซากสัตว์ หรือสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาดที่เลี้ยงสัตว์ หรือที่อื่น และหมายความรวมถึงมูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน หรือคร่าวเรือนยกเว้นวัสดุที่ไม่ใช้แล้วของโรงงาน ซึ่งมีลักษณะและคุณสมบัติที่กำหนดไว้ตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน (กรมควบคุมมลพิษ, 2548)

ขยะย่อยสลาย (Compostable waste) หรือ มูลฝอยย่อยสลาย คือ ขยะที่เน่าเสียและย่อยสลายได้เร็ว สามารถนำมาหมักทำปุ๋ยได้ เช่น เศษผัก เปลือกผลไม้ เศษอาหาร ใบไม้ เศษเนื้อสัตว์ เป็นต้น แต่จะไม่รวมถึงซากหรือเศษของพืช ผัก ผลไม้ หรือสัตว์ที่เกิดจากการทดลองในห้องปฏิบัติการ โดยขยะที่ย่อยสลายนี้เป็นขยะที่พบมากที่สุดคือพบมากถึง 64% ของปริมาณขยะทั้งหมดในกองขยะ (กรมควบคุมมลพิษ, 2548) 6

ขยะรีไซเคิล (Recyclable waste) หรือมูลฝอยที่ยังใช้ได้คือของเสียบรรจุภัณฑ์หรือวัสดุเหลือใช้ซึ่งสามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้เช่นแก้วกระดาษเศษพลาสติกกล่องเครื่องดื่มแบบ UHT กระป๋องเครื่องดื่มเศษโลหะอะลูมิเนียมยางรถยนต์เป็นต้นสำหรับขยะรีไซเคิลนี้เป็นขยะที่พบมากเป็นอันดับที่สองในกองขยะกล่าวคือพบประมาณ 30% ของปริมาณขยะทั้งหมดในกองขยะ (กรมควบคุมมลพิษ, 2548)

ขยะอันตราย (Hazardous waste) หรือมูลฝอยอันตรายคือขยะที่มีองค์ประกอบหรือปนเปื้อนวัตถุอันตรายชนิดต่างๆซึ่งได้แก่วัตถุระเบิดวัตถุไวไฟวัตถุออกซิไดซ์วัตถุพิษวัตถุที่ทำให้เกิดโรควัตถุไวไฟที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรมวัตถุกัดกร่อนวัตถุที่ก่อให้เกิดการระคายเคืองวัตถุอย่างอื่นไม่ว่าจะเป็นเคมีภัณฑ์หรือสิ่งอื่นใดที่อาจทำให้เกิดอันตรายแก่บุคคลสัตว์พืชทรัพย์สินหรือสิ่งแวดล้อมเช่นถ่านไฟฉายหลอดฟลูออเรสเซนต์แบตเตอรี่โทรศัพท์เคลื่อนที่ภาชนะบรรจุสารกำจัดศัตรูพืชกระป๋องสเปรย์บรรจุสีหรือสารเคมีเป็นต้นขยะอันตรายนี้เป็นขยะที่มักจะพบได้น้อยที่สุดกล่าวคือพบประมาณเพียง 3% ของปริมาณขยะทั้งหมดในกองขยะ (กรมควบคุมมลพิษ, 2548)

ขยะทั่วไป (General waste) มูลฝอยทั่วไปคือขยะประเภทอื่นนอกเหนือจากขยะย่อยสลายขยะรีไซเคิลและขยะอันตรายมีลักษณะที่ย่อยสลายยากและไม่คุ้มค่าสำหรับการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่เช่นห่อพลาสติกใส่ขนมถุงพลาสติกบรรจุผงซักฟอกพลาสติกห่อลูกอมของบะหมี่กึ่งสำเร็จรูปถุงพลาสติกเบ็ดเศษอาหารโฟมเบ็ดอาหารฟอยล์เบ็ดอาหารเป็นต้นสำหรับขยะทั่วไปนี้เป็นขยะที่มีปริมาณใกล้เคียงกับขยะอันตรายกล่าวคือจะพบประมาณ 3% ของปริมาณขยะทั้งหมดในกองขยะ (กรมควบคุมมลพิษ, 2548)

มูลฝอยติดเชื้อ หมายความว่ามูลฝอยที่มีเชื้อโรคปะปนอยู่ในปริมาณหรือมีความเข้มข้นซึ่งถ้ามีการสัมผัสหรือใกล้ชิดกับมูลฝอยนั้นแล้วสามารถทำให้เกิดโรคได้

กรณีมูลฝอยดังต่อไปนี้ที่เกิดขึ้นหรือใช้ในกระบวนการตรวจวินิจฉัยทางการแพทย์และการรักษาพยาบาลการให้ภูมิคุ้มกันโรคและการทดลองเกี่ยวกับโรคและการตรวจชันสูตรศพหรือซากสัตว์รวมทั้งในการศึกษาวิจัยเรื่องดังกล่าวให้ถือว่าเป็นมูลฝอยติดเชื้อ (กฎกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ, 2545)

(1) ซากหรือชิ้นส่วนของมนุษย์หรือสัตว์ที่เป็นผลมาจากการผ่าตัดการตรวจชันสูตรศพหรือซากสัตว์และการใช้สัตว์ทดลอง

(2) วัสดุของมีคมเช่นเข็มใบมีกระบอกฉีดยาหลอดแก้วภาชนะที่ทำด้วยแก้วสไลด์และกระจกปิดสไลด์

(3) วัสดุซึ่งสัมผัสหรือสงสัยว่าจะสัมผัสกับเลือดส่วนประกอบของเลือดผลิตภัณฑ์ที่ได้จากเลือดสารน้ำจากร่างกายของมนุษย์หรือสัตว์หรือวัคซีนที่มาจากเชื้อโรคที่มีชีวิตเช่นสารสีผ้าก๊อสน้ำตาต่างๆและท่อยาง

(4) มูลฝอยทุกชนิดที่มาจากห้องรักษาผู้ป่วยติดเชื้อร้ายแรง

ส่วนที่ 2

สถานการณ์ขยะมูลฝอยในภาพรวมของตำบลศรีสมเด็จ

1. สถานการณ์ขยะของตำบลศรีสมเด็จ

1.1.สถานการณ์ขยะมูลฝอยในภาพรวมขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีสมเด็จ

1.1.1 ขยะมูลฝอยชุมชน

- 1) อัตราการผลิตและปริมาณขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีสมเด็จมีปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนเกิดขึ้นประมาณ 0.48 ตันต่อวัน (คำนวณจากจำนวนครัวเรือนเฉลี่ยครัวเรือนละ 0.5 กก.ต่อวัน)
- 2) การคัดแยกและนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่จากการสำรวจองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสมเด็จได้ทำการศึกษาปริมาณการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่พบว่าตำบลศรีสมเด็จยังไม่มีมีการนำอัตราการผลิตมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่อย่างจริงจังจึงมีการส่งเสริมขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีสมเด็จเกี่ยวกับการทำปุ๋ยหมักน้ำหมักชีวภาพจากขยะมูลฝอยเท่านั้นโครงการลดใช้ซ้ำและแปรรูปกลับมาใช้ใหม่ (3Rs)
- 3) การเก็บรวบรวมและขนส่งขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีสมเด็จยังไม่มีมีการให้บริการรวบรวมขยะมูลฝอยไปกำจัดโดยมีปริมาณขยะมูลฝอยที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในชุมชนส่วนใหญ่ดำเนินการกำจัดแบบไม่ถูกหลักวิชาการ

1.1.2 ของเสียอันตรายชุมชน

- 1) ปริมาณและองค์ประกอบของเสียอันตรายชุมชนจากการประเมินปริมาณของเสียอันตรายชุมชนพบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสมเด็จมีปริมาณของเสียอันตรายชุมชนค่อนข้างน้อย
- 2) การรวบรวมและกำจัดของเสียอันตรายชุมชนการจัดการของเสียอันตรายชุมชนในตำบลศรีสมเด็จพบว่าส่วนใหญ่ยังถูกทิ้งปะปนกับมูลฝอยทั่วไปมีเพียงบางครัวเรือนที่มีการคัดแยกขยะและนำไปขายให้แก่ร้านรับซื้อของเก่าทั้งนี้้องค์การบริหารส่วนตำบลศรีสมเด็จได้ดำเนินการรณรงค์ให้มีการคัดแยกขยะในครัวเรือน
- 3) การจัดการของเสียอันตรายแบบศูนย์รวมองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสมเด็จยังไม่มีศูนย์บริการจัดการของเสียอันตรายชุมชน

1.1.3 ลำดับความสำคัญของปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย

- 1) ปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนมีแนวโน้มสูงขึ้นและปริมาณขยะมูลฝอยที่จะนำไปกำจัดมีปริมาณเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเนื่องจากการลดการคัดแยกขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทางยังไม่มีประสิทธิภาพขาดการดำเนินการอย่างครบวงจรรวมทั้งมีการใช้ถุงพลาสติกและโฟมอย่างฟุ่มเฟือย
- 2) ขยะมูลฝอยชุมชนที่เกิดขึ้นร้อยละ 90 มีการกำจัดแบบไม่ถูกสุขลักษณะเป็นลักษณะเทกองและเผาเป็นครั้งคราวและทิ้งตามที่สาธารณะส่งผลกระทบต่อประชาชนและสภาพแวดล้อมและเกิดปัญหาการร้องเรียน 8

- 3) ปัญหาการขาดแคลนที่ดินสำหรับใช้เป็นสถานที่ในการจัดตั้งศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวม 1 แห่งในตำบลศรีสมเด็จหรือจัดตั้งเป็นโครงการก่อสร้างเตาเผาขยะตามแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีสมเด็จยังไม่สามารถหาได้เนื่องจากการประชาคมรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่ผ่านมายังไม่สามารถหาข้อสรุปในการหาพื้นที่ดำเนินการได้เนื่องจากต้องใช้พื้นที่ค่อนข้างมากและต้องมีสภาพพื้นที่และสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมประกอบกับมักเกิดปัญหาการต่อต้านจากประชาชนในพื้นที่
- 4) องค์การบริหารส่วนตำบลศรีสมเด็จยังไม่ได้ดำเนินการในเรื่องการให้บริการจัดการขยะมูลฝอยเนื่องจากยังไม่มีความพร้อมด้านงบประมาณและเทคโนโลยีในการกำจัดโดยไม่มีการให้บริการรวบรวมขยะมูลฝอยชุมชนไปกำจัดทำให้ขยะมูลฝอยไม่ได้รับการจัดการอย่างถูกหลักวิชาการ
- 5) ประชาชนยังขาดความตระหนักและเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทาง

ส่วนที่ 3 แผนการบริหารจัดการขยะมูลฝอย

1.แผนการบริหารจัดการขยะระยะเร่งด่วน (ระยะสั้น)

เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสมเด็จเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดกลางทำให้มีงบประมาณในการพัฒนาจากัดไม่เพียงพอต่อการบริหารจัดการขยะอย่างเป็นระบบ

แผนงานระยะเร่งด่วน (ระยะสั้น) ประกอบด้วย

แผนงานที่ 1 : จัดการขยะมูลฝอยสะสมให้ถูกหลักวิชาการ/กำหนดเขตห้ามเทกองขยะมูลฝอย

1. จัดหาสถานที่ในการกำจัดขยะมูลฝอย / สถานที่ฝังกลบขยะมูลฝอย (ในระยะสั้น)
2. ปรับปรุงพื้นที่ฟูสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยแบบฝังกลบหรือแบบเทกอง
3. ประกาศ/กำหนดเขตพื้นที่ห้ามเทกองขยะมูลฝอย
4. จัดหาเตาเผาขยะขนาดเล็กสำหรับครัวเรือนให้กับครัวเรือน/ชุมชนที่ประสบปัญหาขยะมูลฝอย

แผนงานที่ 2 : ออกข้อบัญญัติท้องถิ่นด้านการจัดการขยะมูลฝอยและการบังคับใช้กฎหมาย

1. สนับสนุน/ผลักดันองค์การบริหารส่วนตำบลออกข้อบัญญัติท้องถิ่นการจัดการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย
2. ตรวจสอบและดำเนินการทางกฎหมายแก่ผู้ลักลอบทิ้ง/กำจัดขยะมูลฝอยชุมชนและของเสียอันตรายชุมชน

แผนงานที่ 3 : สร้างจิตสำนึก

1. สร้างความรู้ความเข้าใจประชาชนเยาวชนในการลดคัดแยกขยะมูลฝอยและคัดแยกของเสียอันตรายชุมชนลดการใช้ถุงพลาสติกและโฟมหรือใช้วัสดุที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
2. รมรณรงค์สร้างจิตสำนึกในการลดคัดแยกและนำกลับมาใช้ประโยชน์และคัดแยกของเสียอันตรายส่งเสริมการใช้สินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

2.แผนการบริหารจัดการขยะระยะยาว

ดำเนินการจัดทำประชาคมให้ประชาชนในพื้นที่ได้เข้าใจเรื่องการบริหารจัดการขยะทั้งระบบและยอมรับเข้าใจในโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบลที่จะดำเนินการในพื้นที่

แผนงานระยะยาวประกอบด้วย

แผนงานที่ 1 : บริหารจัดการมูลฝอยชุมชนจัดการขยะมูลฝอยสะสมให้ถูกหลักวิชาการ

1.ดำเนินการจัดทำประชาคมให้ประชาชนในพื้นที่ได้เข้าใจเรื่องการบริหารจัดการขยะทั้งระบบและยอมรับเข้าใจในโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบลที่จะดำเนินการในพื้นที่

แผนงานที่ 2 : ออกข้อบัญญัติท้องถิ่นด้านการจัดการขยะมูลฝอยและการบังคับใช้กฎหมาย

1. สนับสนุน/ผลักดันองค์การบริหารส่วนตำบลออกข้อบัญญัติท้องถิ่นการจัดการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย

2. ตรวจสอบและดำเนินการทางกฎหมายแก่ผู้ลักลอบทิ้ง/กำจัดขยะมูลฝอยชุมชนและของเสียอันตรายชุมชน

แผนงานที่ 3 : สร้างจิตสำนึก

1. สร้างความรู้ความเข้าใจประชาชนเยาวชนในการลดคัดแยกขยะมูลฝอยและคัดแยกของเสียอันตรายชุมชนลดการใช้ถุงพลาสติกและโฟมหรือใช้วัสดุที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

2. รณรงค์สร้างจิตสำนึกในการลดคัดแยกและนำกลับมาใช้ประโยชน์และคัดแยกของเสียอันตรายส่งเสริมการใช้สินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม